

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1903

ΑΡΙΘ. 38

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
 διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητρ. Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
 † Ὁ Μ. Πρωτοδύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
 † Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Τὸ ζήτημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς παρὰ Λατίνοις — Τὸ ἐνεστὸς καὶ τὸ μέλλον τοῦ κλήρου καὶ τῶν διδασκάλων ἡμῶν — Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὁρολογίου τῆς τῶν Ἀκοιμήτων μονῆς — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι — Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μητρόπολις Πρεσπῶν. — Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν κ. Ἀνθιμος διετάχθη τηλεγραφικῶς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ὅπως ἐκ Βιτωλίων μεταβῇ εἰς Κρούσοβον τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ διαμῆνῃ αὐτόθι.

Ἐπαρχία Ἐλευθεροπόλεως. — Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ἐλευθεροπόλεως κ. Παναρέτου ἀγγέλλοντος ὅτι συνεπεῖα τῆς πρότινος, ἀποφάσει συνοδικῇ, διαβιβάσθεις παραινετικῆς ἐπιστολῆς, ἐπῆλθε κατεύνασις τῶν παθῶν καὶ, συγκροτηθείσης γενικῆς συνελεύσεως τῶν πολιτῶν τῆς πόλεως Πραβίου, ἐξελέγησαν ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ καὶ ὁμονοίᾳ δημογέροντες, ἔφοροι καὶ ἐπίτροποι, οἵτινες καὶ ἀνέλαβον τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐργαζόμενοι φιλοτίμως ὑπὲρ τῶν κοινοτικῶν συμφερόντων ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπαρχίας.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀργολίδος. — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. τρίτης ἀνεγνώσθη γράμμα τοῦ πανιερωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ἀργολίδος κ. Νικάνδρου εὐχαριστοῦντος τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῇ κατὰ τὴν πρὸ μηνῶν ἐνταῦθα διατριβῇ πρὸς αὐτὸν τεκμηριωθείσῃ φιλαδελφίᾳ.

Μονὴ Πάτμου. — Ὑπὸ τῶν ἐνασκουμένων ἐν τῇ ἱερᾷ βασιλικῇ καὶ πατριαρχικῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν Πάτμῳ ἠγγέλθη ὅτι ἐξελέγη ἡγούμενος αὐτῆς ὁ πανοσιολογ. ἱερομ. κ. Ἀγαθάγγελος Βάτικας, ἐκκλησιάρχης ὁ πανοσ. ἱερομον. κ. Θεόκλητος Νικηφοράκης καὶ σύμβουλοι οἱ ἱερομ. Ἀρσένιος Βέστης, Διονύσιος Φλωρίδης, Εὐθύμιος Σκοπελίδης, Θεοδώρητος Πολυχρονιάδης, Ἰεζεκιὴλ Ἰατρόπουλος καὶ Συμεὼν Βάστας. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ἐπικυρώσασα τὴν ἐκλογὴν, ἐνέκρινεν ὅπως ἡ παράδοσις τῶν ἐν τῷ σκευοφυλακείῳ γένηται τακτικῶς ἐνώπιον τῶν πατέρων τῆς μονῆς, συνταχθῇ κατάλογος ἀκριβῆς ἀν μὴ ᾗ συντεταγμένος τοιοῦτος, ἐπισταθῇ δὲ προσοχὴ ἵνα ἐκκλησιάρχης ἐκλέγεται πάντοτε ὁ ὑπερτέραν ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν μεταξὺ τῶν μοναχῶν κατέχων θέσιν.

Πατριαρχικοὶ ἑξαρχοί. — Ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐνέκρινεν ὅπως τῶν ἐπιτροπῶν τῶν πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν ἐνοριακῶν καταλόγων προεδρεύωσιν οἱ κατὰ τόπους πρόεδροι τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐξαιρουμένων τῶν ἐνοριῶν ἐκείνων, ἐν αἷς ὑπάρχει ἀρχιερατικὸς προϊστάμενος. Ἐν ταῖς τελευταίαις ταύταις, ἦτοι τῇ ἐνορίᾳ Σταυροδρομίου, Ταταούλων, Χριστοῦ Γαλατᾶ καὶ Μ. Ρεύματος, τῶν ρηθισῶν ἐπιτροπῶν θὰ προεδρεύωσι, τῆς πρώτης ὁ ἱερολ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης, τῆς δευτέρας ὁ ἱερολογ. Ἀπόστολος Τρύφωνος, τῆς τρίτης ὁ Μ. ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος καὶ τῆς τετάρτης ὁ κ. Ν. Νικολαΐδης ἐλεγκτής.

Ἀρχιγένεια Ἐκπαιδευτήρια. — Ἐν τῇ σ -
μερινῇ συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου διωρίσθη
μέλος τῆς ἐφορίας τῶν Ἀρχιγενείων Ἐκπαι-
δευτηρίων ὁ κ. Ἀθανάσιος Σταμπούλης, ἀντὶ τοῦ
κ. Ἀγγελῆ Ἀγγελίδου ὑποβαλόντος παραίτησιν.

Ἐπιτροπὴ Ἑράνων. — Ἡ διαρκὴς Ἐπιτρο-
πὴ τῶν ἐράνων προέβη ἥδη εἰς τὴν κατ' ἐνορίας
ἐκλογὴν διμελῶν εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιπεφορ-
τισμένων τὴν ἐγγραφὴν καὶ εἰσπραξίν ἐτησίων
ἐράνων τῶν οἰκείων ἐνοριῶν καὶ ὑπέβαλε κατὰ
λογον τῶν ρηθεισῶν ἐπιτροπῶν ἐγκριθέντα ὑπὸ
τοῦ Συμβουλίου. Προκειμένου δὲ περὶ ἀντιπρο-
σώπων τῆς ἐνορίας Σταυροδρομίου, ἡ Ἐπιτρο-
πὴ ἐπαφῆκε τὴν ἐκλογὴν τῆς εἰδικῆς ἐπι-
τροπῆς τῇ Κεντρικῇ Ἐφορίᾳ.

Ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Ε. Μ.
Συμβούλιον ἐνέκρινε τὸν διορισμὸν τῶν κ.κ. Δημο-
σθένους Ριζοπούλου καὶ Μιλτιάδου Θ. Χ' Σταύ-
ρου ὡς εἰσπρακτόρων ἐπὶ τῶν ἐράνων, ὅρισαν
ἐκατέρῳ μισθὸν μηνιαῖον τριακοσίων γροσίων.

Ὁμιλὸς φιλομούσων ἐν Καίρῳ. — Τὸ
προεδρεῖον τοῦ ἄρτι συστάontos καὶ τελεσφόρου
λειτουργοῦντος «Ὁμίλου τῶν φιλομούσων ἐν
Καίρῳ» δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ παρεκάλεσε τὴν Α.
Θ. Π. τὸν οἰκουμένικόν πατριάρχην ὅπως χάριν
τῆς προσφάτως ἰδρυθείσης αὐτόθι νυκτερινῆς
σχολῆς, εἰς ἣν φοιτῶσιν ἱκανοὶ φιλομαθεῖς, ἀπο-
στείλῃ ἀντίτυπά τινα τῶν ἐν τῷ πατριαρχικῷ
τυπογραφεῖῳ τυπωθέντων πονημάτων. Ἡ αἴτη-
σις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ.

Ὀνοματικὴ ἐορτή. — Τῆς Α. Ε. τοῦ ἄρχον-
τος Μ. λογοθέτου Σταυράκη βέν Ἀριστάρχου
ἄγοντος τῇ π. κυριακῇ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ ἐορτὴν, ἡ Α. Θ. Π. μετὰ τῶν σεβασμ. συ-
νοδικῶν Ἐφέσου, Νεοκαισαρείας, Μιτυλήνης,
Διδυμοτείχου καὶ Σεβιδίων καὶ Κοζάνης ἐπεσκέ-
ψατο τὴν Α. Ἐξ. — Αὐθιμερὸν ἡ Α. Θ. Π. ἐπε-
σκέψατο ἐν Θεραπείῳ καὶ τὴν εὐγενεστάτην κ.
Σοφίαν Βαλτατζῆ, κυρίαν τῆς τιμῆς τῆς βας-
λίσσης τῶν ἐλλήνων Ὁλγας, ὡς καὶ τὸν ἐρίτιμον
εὐεργέτην τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου κ. Εὐστάθιον
Εὐγενίδην.

Πατριαρχ. σχολὴ Μαρασλῆ. — Ἡ μετ' ἀφο-
σιώσεως καὶ φιλογενείας, ὑπὸ τὴν προεδρείαν
τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου, ἐργαζομένη
ἐφορία τῆς Πατριαρχ. ἀστικῆς σχολῆς Μαρασλῆ
ἀνέθηκε τὴν διδασκαλίαν τῶν ἱερῶν ἐν τῇ ἀνω-
τέρᾳ τάξει τῆς σχολῆς τῷ ἱερολογ. πατριαρχικῷ

διακόνῳ καὶ γραμματεῖ κ. Ἱεροθέῳ Ἀνθουλίδῃ,
ἀδείᾳ τῆς Α. Θ. Π. ἀποδεξαμένῳ τὴν ἐντολήν.
Ἐπίσης δὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς
χημείας ἀνέλαβε δωρεὰν ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων δι-
δάκτωρ ἱατρός κ. Ν. Φερμάνογλους· τὸ μάθημα
τοῦτο μετὰ πολλοῦ ζήλου δωρεὰν ἐδίδαξεν ἐπὶ
τριετίαν ὁ ἐν Φαναρίῳ φαρμακοποιὸς κ. Ἀλέξ.
Βασιλειάδης, ὁ μετὰ διαγωνισμὸν ἄρτι διορισθεὶς
ἀρχιφαρμακοποιὸς-χημικὸς τοῦ ἐν Ἐπταπυρ-
γίῳ Ἐθνικοῦ νοσοκομείου.

Ἐνοριακὰ δίκαια. — Ἐνεκα παραπόνων τῆς
ἐνορίας Τζιβαλίου περὶ τῶν ὁρίων, ἐν οἷς ἐκτεί-
νεται ἡ δικαιοδοσία αὐτῆς, διωρίσθησαν πρὸς ἐξέ-
τασιν καὶ καθορισμὸν τῶν ἀμφισβητούμενων ση-
μείων οἱ ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς πατριαρχικῆς
αὐλῆς ἄρχων Μ. χαρτοφύλαξ κ. Μ. Ι. Γεδεών,
δικαιοφύλαξ κ. Κωνστ. Ζαχαριάδης, καθηγητῆς,
καὶ ὁ διδάκτωρ κ. Ν. Φερμάνογλους, ἱατρός, ὑπὸ
πρόεδρον τὸν πανοσιώτ. ἱερομ. κ. Νεόφυτον,
προϊστάμενον τῆς ἐνορίας τοῦ ἀγίου Γεωργίου
Ποτηρᾶ.

Ἀφίξις. — Τῇ π. κυριακῇ ἐπανέκαμψεν ἐξ
Ἀθηνῶν ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Δαμασκην-
ὸς Μοσχόπουλος, διευθυντὴς τῆς ἐν Καισαρείᾳ
Ἱερατικῆς Ροδοκανακείου σχολῆς.

Εὐαγγελικὰ διδάγματα. — Εὐχαρίστως ση-
μειοῦμεν ὅτι τῇ ζηλωτῇ μερίμνῃ τοῦ ἐκ τῶν
προκρίτων τῆς κοινότητος Περάμου κ. Γεωργίου
Καπλάνη ἐζητήθησαν ἐκ τοῦ γραφείου καὶ ἀπο-
στέλλονται καθ' ἑβδομάδα 60 ἀντιτ. Εὐαγγελ. δι-
δαγμάτων. Εὐχόμεθα ὅπως καὶ ἄλλαι κοινότητες
μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα τοῦτο.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱ. Συνόδου ὑπομινῆσκει τοὺς
ἀγ. ἀρχιερεῖς τοὺς ὀφείλοντας εἰς τὸ ταμεῖον τῆς
Ἱ. Συνόδου λόγῳ ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγρα-
φημάτων, πρὸς οὓς ἐστάλησαν ἤδη ἐπιστολαὶ
τοῦ Γραφείου περὶ τούτου, τὴν ἀνάγκην τῆς
ἐγκαίρου ἀποστολῆς τῶν ὀφειλομένων, ἅτε δὴ
ἐπείγουστος τῆς ἐκκαθάρισεως τῶν σχετικῶν λο-
γαριασμῶν.

Τῇ 18 7^{ης} Ἰουλίου 1903.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΑΡΑ ΛΑΤΙΝΟΥΣ

I

Ζήτημα ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἢ μᾶλλον ψαλμωδίας ἐκκλησιαστικῆς, ὑφίσταται οὐ μόνον παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ παρὰ λατίνοις. Ἡ Α. Ἀγιότης ὁ νέος τῆς Ρώμης ποντίφηξ Πῖος ὁ Ι', ἐγκρατὴς ὢν, εἶπερ τις καὶ ἄλλος, τῆς γνησίας ρωμαϊκῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἀνέλαβε, πρὸ πολλοῦ, τὸν δυσχερῆ ἀγῶνα τοῦ νὰ ἐκκαθάρῃ τὴν σημερινὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν ἀπὸ τῶν ἀλλοιώσεων καὶ τῶν διαφθορῶν, ἃς αὐτῇ, προϊόντος τοῦ χρόνου, ὑπέστη, καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρώμης τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν, ἥτις εἶναι γνωστὴ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Γρηγοριανή.

Ἀπὸ τῆς εἰς τὸν παπικὸν τῆς Ρώμης θρόνον ἀναρρήσεως τοῦ νέου ποντίφηκος πολὺς γίνεται, δημοσίᾳ, λόγος ἐν Εὐρώπῃ περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος, τὰς ἐπ' αὐτοῦ δὲ συζητήσεις προκαλεῖ. κυρίως, ἡ ἐλπίς ὅτι ἡ Α. Ἀγιότης δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ὅπερ ἄλλοτε ἀνέλαβεν ἔργον τῆς ἐπανορθώσεως τῆς ἱερᾶς μουσικῆς, ἀλλ' ὅτι, χρῆσιν ποιούμενῃ τῆς ἐξουσίας, ἣν τὸ ποντιφικὸν ἀξίωμα χορηγεῖ Αὐτῇ, θὰ γενικεύσῃ τὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐνεργείας Αὐτῆς, αἵτινες μέχρι τοῦδε εἶχον περιορισθῇ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πατριαρχικῆς τῆς Ἑνετίας περιφερείας.

Τὸ προκείμενον ζήτημα ἐπραγματεύθη μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας ὁ περὶ τὰ τοιαῦτα θέματα κεκτημένος κ. Πέτρος Λάλος ἐν μακρᾷ διατριβῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τινι εὐρωπαϊκῇ ἐφημερίδι. Ἐκ τῆς πολλοῦ λόγου ἀξίας διατριβῆς ταύτης τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας ἀρπύζοντες καὶ τὰς ἄλλας συναφεῖς πρὸς τὸ θέμα δημοσιεύσεως ὑπ' ὄψει ἔχοντες, οὐκ ἀπο σκοποῦ ἐκρίναμεν νὰ ἐκθέσωμεν ὧδε τὰ κατὰ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐνδιαφέρον ζήτημα.

II

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης ὡς γνησίαν ἱερὰν μουσικὴν ἀναγνωρίζει τὴν λεγομένην Γρηγοριανὴν, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον Καλεστρινιανήν,

Ἡ Γρηγοριανὴ μουσικὴ ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου (590—604), ὅστις καθιέρωσεν αὐτὴν ἐν τῷ μου-

σικῷ αὐτοῦ Ἀντιφωναρίῳ. Πρὸς διατήρησιν δὲ καὶ διάδοσιν τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς ιδρύθη τότε καὶ εἰδικὴ μουσικὴ σχολή, ἐν ἣ ἐπιστημονικῶς ἐδιδάσκετο καὶ ἐκαλλιεργεῖτο ἡ μουσικὴ αὕτη. Μεθ' ὧν, ἐν τούτοις, τὴν ληφθεῖσαν πρόνοιαν περὶ διατηρήσεως καὶ καλλιεργείας τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς, αὕτη δὲν ἐβράδυνε νὰ ὑποστῇ πολλὰς ἀλλοιώσεις καὶ διαφθοράς. Ἡ παραμόρφωσις δ' αὐτῆς ἐπετάθη, κυρίως, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ διασήμου Charlemagne, ὅστις μετακαλεσάμενος τοὺς ἀπὸ τῶν γνησίων καὶ ἀρχικῶν κανόνων τῆς ἱερᾶς μουσικῆς τοῦ Μεγάλου Γρηγορίου ἀπομακρυνθέντας γάλλους καὶ γερμανοὺς μουσουργοὺς καὶ μουσοπόλους, ἔλεξεν αὐτοῖς τάδε: «πότερον τυγχάνει καθαρώτερον, ἢ πηγὴ ἢ οἱ ἀπὸ ταύτης σχηματισθέντες ρύακες, οἵτινες ρέουσι μακρὰν αὐτῆς;» Οἱ πάντες δὲν ἐδίστασαν ν' ἀποφανθῶσιν ὅτι καθαρώτερα εἶναι ἡ πηγὴ. «Λοιπὸν, ὑπέλαβεν ὁ μέγας αὐτοκράτωρ, ἐπανέλθετε εἰς τὴν πηγὴν Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου, διότι βέβαιον εἶναι ὅτι ἀπεμακρύνθητε τῆς ὑπ' αὐτοῦ καθιερωθείσης μουσικῆς τῆς Ἐκκλησίας».

Τοιοιυτρόπως ὁ Charlemagne ἀποκατέστησεν ἐν τῇ ρωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν γνησίαν Γρηγοριανὴν μουσικὴν. Καὶ πάλιν ὁμοίως, βραδύτερον, ἡ μουσικὴ αὕτη νέας ὑπέστη παραμορφώσεις καὶ παραφθοράς. Ἰδίᾳ κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα παρετηρήθη ἡ εἰς τὴν Γρηγοριανὴν μουσικὴν ἐπελθοῦσα ἀλλοίωσις, ἥτις πληρέστερον συντελεσθεῖσα κατὰ τὸν ιζ' καὶ τὸν ιη' αἰῶνα, ἀπεστέρηνσεν αὐτὴν τῶν κυριωτέρων αὐτῆς θελγμάτων. Τὴν οὕτω δ' ἀλλοιωθεῖσαν καὶ παραμορφωθεῖσαν μουσικὴν ψάλλουσι σήμερον ἐν ταῖς δυτικαῖς ἐκκλησίαις.

III

Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ ἐπῆλθεν ἡ τοιαύτη ἀλλοίωσις, ἡ τοιαύτη παραμόρφωσις καὶ παραφθορὰ τῆς γνησίας Γρηγοριανῆς μουσικῆς;

Ἡ Γρηγοριανὴ μουσικὴ δὲν ὁμοιάζει, ὡς πρὸς τὰς διαιρέσεις αὐτῆς, τῇ σημερινῇ κλασικῇ μουσικῇ, ἥς τὰ ἐν χρήσει μουσικὰ σημεῖα, τὰ γνωστά ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν notes, ἐφεῦρεν ὁ ἰταλὸς Gui d'Arrezzo, οὐδ' ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν ἱερὰν μουσικὴν, ἐν ἣ πολυάριθμα ὑπάρχουσι τὰ φωνητικὰ ἢ φωνικὰ καὶ ἄφωνα λεγόμενα σημάδια, οἷα τὸ ἴσον, τὸ ὀλίγον, τὸ κούφισμα, τὸ τελαστὸν, τὸ κέντημα κλπ., ἢ ἀπλῆ,

ἡ διπλῆ, τὸ κράτημα, τὸ κύλισμα, τὸ ἀντικύλισμα, τὸ τρομικόν, τὸ ψηφιστὸν, τὸ γοργόν, τὸ ἀργόν, τὸ οὐράνισμα καὶ τόσα ἄλλα.

Καὶ ἡ Γρηγοριανὴ μουσικὴ ἔχει τὰ σήματα ἢ σημάδια αὐτῆς, ἀλλὰ τὰ μουσικὰ ταῦτα σήματα παρίστανται ἐν τοῖς γρηγοριανοῖς μουσικοῖς κειμένοις εἰς συμπλέγματα, διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων, τὰ τοιαῦτα δὲ μουσικὰ συμπλέγματα καλοῦνται ἐν τῇ τέχνῃ τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς *neumes*. Ἡ ἄγνοια τῆς σημασίας τῶν μουσικῶν τούτων συμπλεγμάτων καὶ ἡ παραγνώρισις τοῦ σκοποῦ αὐτῶν ἐν τῷ ρυθμικῷ ὁργανισμῷ τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς ὑπῆρξαν ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς ἐπελθούσης εἰς αὐτὴν ἀλλοιώσεως καὶ παραφθορᾶς.

Τὰ συμπλέγματα ἐκεῖνα τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς εἰσὶν ἐν τῇ τέχνῃ ταύτῃ ὅ,τι αἱ λέξεις ἐν τῇ γραμματικῇ, καθάπερ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν ἱερᾷ μουσικῇ διὰ τῶν φωνικῶν καὶ ἀφώνων σημαδίων ἀποιεῖ ἡ ψαλτικὴ τὰς θέσεις, αἱ καὶ λόγον ἔχουσιν ἐν τῇ ψαλτικῇ, ὅν αἱ λέξεις ἐν τῇ γραμματικῇ, ὡς λέγει Γαβριὴλ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ ψαλτικῆς ἐγχειριδίῳ αὐτοῦ. Ὅπως δὲν δύναται τις νὰ παραλλάξῃ τὰς συλλαβὰς τῶν ἐν τῷ λόγῳ λέξεων χωρὶς ν' ἀλλοιώσῃ τὴν ἔννοιαν τῆς φράσεως ἢ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν δυσνόητον, οὕτω δὲν δύναται τις νὰ διαχωρίσῃ τὰ μουσικὰ σήματα, ἐξ ὧν τὰ συμπλέγματα τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς ἀποτελοῦνται, χωρὶς ν' ἀλλοιώσῃ καὶ νὰ παραφθείρῃ τὴν μουσικὴν τούτων ἑκφράσιν ἢ τὰς θέσεις, ἃς ταῦτα ποιοῦσι. Καὶ ὅμως, τοιαῦται ἀλλοιώσεις καὶ παραφθοραὶ ἐγένοντο εἰς τὰς κατὰ τὸν 15' καὶ 16' αἰῶνα δημοσιευθείσας ἐκδόσεις τῶν γρηγοριανῶν μουσικῶν κειμένων, ἐκ τῶν οὕτω δὲ παραλλαγμένων κειμένων προῆλθον τὰ σήμερον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐν χρήσει ὄντα.

Ἄλλ' ἵνα σαφεστέραν δυνηθῇ τις νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν περὶ τῶν γενομένων ἀλλοιώσεων, παραλλαγῶν καὶ παραφθορῶν εἰς τὰ μουσικὰ κείμενα, ὁ κ. Λάλος εὐθετον ἔκρινε νὰ παραθέσῃ τὸν κατωτέρω ἐκτιθέμενον παραλληλισμὸν.

Λάβωμεν ὑπ' ὄψει, λέγει, τὸ ἐν ἀρχαίᾳ γλώσσῃ γεγραμμένον διασήμου τινὸς συγγραφῆως ἔργον, οὗτινος ἡ ἔννοια, μικρὸν κατὰ μικρὸν, παρεμorfώθη. Πῶς ἐπῆλθεν ἡ τοιαύτη παραμόρφωσις; Ἐπὶ μακρὰν ἐτῶν σειρὰν, ἀντιγραφεῖς ἢ τυπογράφοι, ἀδαεῖς, πάντῃ. τῆς γλώσσης ἐ-

κείνης, τοῦ λεξιλογίου αὐτῆς καὶ τῆς συντάξεώς της, ἀναπαρήγαγον, μηχανικῶς τῷ τρόπῳ, ἀντίτυπα τοῦ ἔργου, χωρὶς νὰ ἐννοῶσι τὴν ἔννοιαν τοῦ κειμένου. Ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐποιοῦντο δικάρισιν μεταξὺ τῶν λέξεων. Διεχώριζον καὶ ἐστρέβλουν τὰς λέξεις, ἀπέκοπτον ἀπὸ τῆς μιᾶς μίαν συλλαβὴν, ἣν συνήνουν τῇ ἐπομένῃ λέξει, ἢ ἐσχιματίζον ἀπὸ τῆς τελικῆς συλλαβῆς τῆς προηγουμένης λέξεως καὶ τῆς ἀρχικῆς τῆς ἐπομένης νέαν λέξιν, μηδεμίαν ἔννοιαν ἀποδίδουσαν ἢ ἀπῆλειφον, καθ' ὁλοκλήριαν, ποῦ μὲν συλλαβὰς, ποῦ δὲ λέξεις ὁλοκλήρους. Κατόπιν τοιούτων παραμορφώσεων, παραλλαγῶν, παραλείψεων καὶ ἀκρωτηριασμῶν ἦτο δυνατόν νὰ παραμείνῃ ἡ ἀρχικὴ ἔννοια καὶ τὸ κάλλος τοῦ ὕφους εἰς τὸ κείμενον τοῦ ἔργου τοῦ διασήμου συγγραφέως;

Τοιοῦτόν τι ἀκριβῶς συνέβη καὶ εἰς τὰς ἀλληλοδιαδόχως γενομένας ἀντιγραφὰς ἢ ἐντύπους ἐκδόσεις τῶν κειμένων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Διεχωρίσθησαν, ἔνεκεν ἀγνοίας, ἢ παρεμorfώθησαν ἢ ἀπῆλείφθησαν ἢ ἀκρωτηριάσθησαν μουσικὰ σήματα καὶ συμπλέγματα καὶ οὕτως ἐπῆλθεν ἡ παρατηρουμένη σήμερον ἀλλοίωσις καὶ παραμόρφωσις καὶ παραφθορὰ τῆς Γρηγοριανῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἥς ἡ στρέβλωσις συνεπληρώθη καὶ ὑπὸ ψαλτῶν, ἀγνοούντων καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς στοιχειωδεστέρους κανόνας τῆς τέχνης, ἣν ἐπὶ πηγέλλοντο.

Καὶ ἐγένετο μὲν ἀπόπειρα ἐν τῇ πόλει Solesmes, τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Dom Guéranger καὶ τοῦ Dom Peltria, πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς, διὰ τῆς μελέτης τῶν γνησίων μουσικῶν κειμένων, συμφώνως πρὸς τὰ ὁποῖα ἠθέλησαν οἱ ἀναλαβόντες τὸ ἔργον τῆς τοιαύτης παλινρθώσεως νὰ διορθώσωσι τὰ μουσικὰ σήματα τῶν *neumes* καὶ ν' ἀποκαταστήσωσι, κατὰ τὸν ἀρχικὸν αὐτῶν τύπον, τὰ μουσικὰ συμπλέγματα, ἵνα οὕτως ἀνευρεθῇ ἡ ἀληθὴς ἀλληλουχία τῆς ἀρχικῆς μελωδίας, συνετελέσθησαν δ' ἐν τῇ αὐτῇ πόλει καὶ γνήσιαι ἐκδόσεις τοῦ μουσικοῦ Ἀντιφωνarioῦ Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου, ἡ διάδοσις, οὐδὲν ἥττον, τῶν γνησίων καὶ ὁρθῶν τούτων κειμένων προσέκρουσεν εἰς τὰς ἐνεργείας ἰσχυρῶν τινῶν συναλλακτικῶν οἰκῶν, οἵτινες ὡσεὶ μονοπώλιον κεκτημένοι τὴν ἐκδοσὶν καὶ τὴν διάδοσιν τῶν μουσικῶν βιβλίων, καταπλῆ μμυροῦσι πάσας τὰς χώρας τοῦ καθο-

λικοῦ κόσμου διὰ τῶν νενοθευμένων καὶ πλήρων διαφθορῶν ἐκδόσεων αὐτῶν.

(ἔπεται συνέχεια)

Α. Ε. Κοπάδης

Μέγας Ρήτωρ τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, μέλος ἐπίτιμον τοῦ ἐν Φαναρίῳ Ἐκκλ. Μουσικοῦ Συλλόγου.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΚΟΙΜΗΤΩΝ ΜΟΝΗΣ*

Κανὼν [πε]ρ[ι]έ[χ]ων τοῦ ὅλου χρόνου τοῦς ἡγίους ἐν εἰδῇ μην[ολογί]ου τὴν ἀποδημείωσιν ἐκάστου ἐν τοῖς τροπαρίοις αὐτῶν ἀποδεικνύει δι' ἀληθινῆς τοῦ . . . Ποίημα Σεργίου μοναχοῦ.

Ὡδὴ ς. Ἰλασθητί μοι Σωτήρ.

Διὰ τὴν ὄντως ζωὴν θανεῖν οἱ μάρτυρες εἴλοντο **24** Γρηγόριος ὁ στερρός ὁ τῆς Ἀκραγάντου φωστήρ, Μερκούριος, τοῦτοις δὲ καὶ Αἰκατερίνα ἡ ρητόρων γλώσσας φράσσασα.

Αἰρέσεων δυσσεβῶν ἐλέγχεται ἡ παράνοια **25** ὁ Πέτρος γὰρ ὁ στερρός καὶ Κλήμης ὁ ἐνδοξος γενναίως ἠνδρώσαντο κατὰ τῶν ἀθέων, ἀποπνίζαντες τὸν Ἄρειον.

Ἀκάκως σου τὴν ζωὴν ἀνύσας, **26** πάτερ Ἀκάκιε, Ἀλύπιε δὲ πασῶν τὴν σάρκα ἔτρωσας, **27** Ἰάκωβε πάντιμε· καὶ τμηθεὶς τὸ σῶμα βασιλείας ἀπολαύετε.

Ὑπὲρ εἰκόνων σεπτῶν ἀθλήσας, **28** Στέφανε ἐνδοξε, προφήτα Ἐλισσαιέ καὶ μάρτυς Εἰρήναρχε, πρεσβεύσατε Κύριον ὑπὲρ τῶν τιμώντων τὰ σεπτὰ ὕμνων παλαίσματα.

Ἀθλήσαντες κακτερώς, **29** Παράμονε καὶ Φιλούμενε, ρυσθῆναι ἡμᾶς κακῶν, κυνδύνων καὶ θλίψεων, **30** Ἀνδρέα ἀπόστολε, νῦν ἐκδυσωπεῖτε τὸν φιλόνηρον Θεὸν ἡμῶν.

Μηνὶ δεκεμβρίῳ α'.

1 Θεσπίσαντες τοῦ Θεοῦ τὴν παρουςίαν, πονόλθιοι, Νκούμ τε καὶ **2** Ἀββακούμ, τοῦτον δυσωπήσατε ρυσθῆναι κολάσεως, **3** Σορονία θεῖε **4** καὶ Βαρβάρα καλλιπάρθενε.

Ὅσιων τὴν καλλονὴν καὶ ἱερέων ἀρχήματα αἰνέσωμεν εὐκλεῶς **5** Σάββαν **6** καὶ Νικόλαον, **7** τὸν μέγαν Ἀμβρόσιον, Ἰωάννην, ἅμα Σωφρονίῳ καὶ Πατάπιον.

Φωστήρες ἄλλοι φαιδροὶ τῆς Ἐκκλησίας τὸ πλήρωμα **8** Σωσθένης καὶ Ἀπολλῶ, Κηρᾶς, Ἐπαφρόδιτος **(42)** καὶ γὰρ οἱ ἀπόστολοι καὶ Ὀνησιφόρος, Τυχικὸς κατὰφωτίζουσιν.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 390—394.

Ἡ ξυνωρίς, ἡ τερπνὴ δὺς, Θεοῦ οἱ προπάτορες **9** Ἰωακείμ ὁ κλεινὸς καὶ Ἄννα τιμάσθωσαν, **10** Μηνᾶς, Ἑρμογένης τε Εὐγρᾶκος, τοῦτοις **11** Δαυιδῆλ, Λουκᾶς, **12** Σπυρίδων ὁμοῦ.

13 Εὐστράτιος ὁ σοφὸς, Αὐξέντιος καὶ Μαρδάριος, Εὐγένιος σὺν αὐτοῖς καὶ θεῖος Ὁρέστιος, **14** Θύρτος καὶ Κηλλίνικος, Φιλήμων, Λουκίχ, Ἀπολλώνιος τιμάσθωσαν.

Τὰς ἐλεπόλεις ἐχθρῶν κατέσχεν **15** Ἐλευθέριος, Ἀνθία, Πκύλος ὁμοῦ **16** Μαρῖνος, Σωσάννα τε Ἀγ-γαῖος ὁ μέγιστος, **17** Βάκχος, Ἰωάννης, Δαυιδῆλ σὺν τῷ τῶν Πκίδων τρισσῷ.

Σὺν τῷ στερρῷ **18** Σεβαστῷ Τιθοῦρτιος, Μκαε-λῖνος, Ζωὴ ἐνήθλησαν, σὺν αὐτοῖς Μάρκος τε καὶ Κά-στουλος· Μιχαήλ ὁ σύγκελλος, **19** σὺν Βονιφατίῳ Ἀθηνόδαρος, Τιμόθεος.

Ὁ θεοφόρος, πιστοί, ἀνευφημείσθω **20** Ἰγνάτιος, σὺν τῇ **21** Ἰουλιανῇ καὶ **22** Ἀναστασίῳ τε **23** τὰ Κρήτης βλαπτήματα, τοῦτοις **24** Εὐγενία, Φίλιππος, Πρωτάς, Ὑάκινθος.

25 Ἐν Βηθλεὲμ τὸν Χριστὸν τὸν σὸν **26** Ὑῖόν, μητροπάρθενε τεκοῦσα¹¹ διὰ σαρκὸς ἡμῖν ὁμιλήσαντα πάντας ἐλυτρώσατο ἐκ τῆς ἀλογίης τοὺς ἀνθρώπους ὁ φιλόνηρος.

Τὸν μέγαν ἐν ἀθληταῖς **27** Στέφανόν τε, καὶ Θεό-δαρον, τοὺς δισμυρίους¹² ὁμοῦ καὶ τὴν τῶν νηπίων πληθὺν πιστῶς ἀνυμνήσωμεν, Μάρκελλον τὸν θεῖον, Ἀνυσίαν, Μελνίαν τε.

Ρυσθείημεν τῶν δεινῶν.

Μηνὶ ἰανουαρίῳ. Ὡδὴ ζ'.

Θεοῦ συγκατάβασιν¹³.

1 Τὸν μέγαν Βασίλειον **2** ἅμα Σιλβέστρῳ μέλψωμεν, **3** Γόρδιον, σὺν τοῦτοις Μκαλχίαν, **4** χορὸν τῶν ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ ἐβδομήκοντα. Ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἰ.

Πρεσβεῖαν ποιήσατε πρὸς τὸν Σωτήρα, Μάρκε, Θεό-κτιστε, **5** Γρηγόριε, Μιχέα **6** τὸν βαπτισθέντα ἐν Ἰορδάνου ροκίς ὑπὸ **7** Προδρόμου, **8** Δομνίκ, Θεό-φιλε, σὺν Ἑλλαδίῳ καὶ Ἰουλιανῇ θαυμαστέ.

(43) Ὁ θεῖος **9** Πολύευκτος σὺν τῷ Νεάρχῳ, Πορφύ-ριος, Ἀχίχ, **10** Γρηγόριος ὁ Νύσσης, Μαρκεῖνός τε καὶ **11** Θεοδόσιος, **12** Τεκτακὴ τε **13** Ἑρμῦλος, Στρατό-νικος, **14** οἱ ἐν Σινᾷ καὶ Ραιθῷ νῦν γερακιρέσθωσαν.

11. ἐνταῦθα δις τράφη προδήλως ἡ σύνταξις ὑπὸ τοῦ τὸν κώδικα γράψαντος.

12. οὕχ ὀρίζεται ἡ τῆς μνήμης ἡμέρα.

13. τὸ Ρυσθείημεν τῶν δεινῶν τοῦτο ἴσως ἔδει γραφῆναι ἀνωτέρω που.

Λαμπρῶς ἀριστεύσαντες **15** Παῦλος Θηβαίων, **16** καὶ Ἰωάννης, Πέτρος, **17** Ἀντώνιος ὁ πᾶνυ, τοῦ παρχαδείτου εὐκλείην ἑλχον, **18** σὺν τῷ Κυρίλλῳ ἄμα Ἀθηνάσιος, **19** δὺς Μκαάριοι **20** καὶ ὁ Εὐθύμιος.

Τὸν κόσμον ἐφώτισε τοῖς θείοις λόγοις ὁ μέγας **21** Μάξιμος, Νεόφυτος σὺν τούτοις, **22** Τιμόθεός τε καὶ Ἀναστάσιος, **23** Κλήμης Ἀγκύρας σὺν Ἀγαθγγέλω τε **24** Ξένῃ. **25** Γρηγόριος θεολογίης βυθός.

Ἐν θλίψει βιώσαντες **26** Θεόδωρός τε καὶ Ἰωσήφ σὺν αὐτῷ καὶ Ξενοφῶν σὺν υἱέσιν, **27** ὁ χρυσορρήμων ὄντως Χρυσόστομος, **28** Ἐφραίμ ὁ Σύρος, **29** Ἰγνάτιος, **30** Ἰππόλυτος, **31** σὺν Ἀββακούμ, διὸ χαρᾶς ἐπέτυχον.

Μηνὶ φεβρουαρίῳ.

Τρυφῆς **1** Τρύφων ἔτυχεν ἐπουρχνίου παρὰ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, **2** τοῦ σκαί βρεφωθέντος **3** καὶ Συμεῶνος κατεδέξα[μένου] χερσὶ κρατεῖσθαι καὶ Ἀννης τῆς σώφρονος ὡς νήπιος ἐν νηὶ σκαρκονθήμερος.

Τιμᾶσθωσαν ἄτμακιν **4** Ἰσιδώρος τε **5** Ἀγάθη, Κληύδιος καὶ Ἰουλιανός τε, **6** σὺν τῷ Βουκόλῳ καὶ ὁ **7** Παρθένιος, Θεόδωρός τε μαρτύρων μέγιστος, Λουκᾶς ὁ θυμικουργός **8** καὶ Ζαχαρίας ὁμοῦ.

Ἀγάπης ὁ σύνδεσμος μεγαλυνέσθω **9** ὁ Νικηφόρος πιστῶς, **10** Χερκλάμπιος ὁ Ἀύκτος, σὺν Πορφύρῳ ὁ θεῖος **11** Βλάτιος, **12** Μελέτιός τε **13** Μαρτίνος, **14** Αὐξέντιος, Ἀκύλας, Πρίσκιλλα **15** καὶ ὁ Ὀνήσιμος.

1 Οὐάλης **16** καὶ Πάμφιλος σὺν ἄμα δέκα **17**, ἡ κήρυξ Μαρζάμνη, σὺν Αὐξιβίῳ τήρων Θεόδωρος, **18** Ἀγαπητός τε, **19** Ἀρχιππος, **20** Λεόντιος, Φλαβιανός καὶ Σαδούχ **21** καὶ ὁ Τιμόθεος.

Πρεσβεῖαν **22** ποιήσατε πρὸς τὸν Σωτῆρα Θεοῦ καὶ Ἀνθουσά, οἱ ἐν τοῖς Εὐγενίου **23** σὺν Πολυκάρπῳ **24** (44) προφῆτα Προδρόμε, **25** σὺν Ταρσείῳ **26** Πορφύριε, Νέστωρ τε, **27** Κοσμᾶ, Προκόπιε, **28** θεε Βασίλειε.

Τὸ πῦρ τῆς θεότητος εἰσδεξαμένη οὐ κατεφλέχθης, ἀγνή· τὰς ἐμάς ἀμαρτίας καὶ ἀνομίας μόνη κατέφλεξον καὶ ἀπαθείας χιτῶνά με ἔνδυσον, ἵνα ὑμῶ εὐσεβῶς καὶ μεγαλύνω σε.

Μηνὶ μαρτίῳ. Ὡδὴ η'.

Ἐπταπλασίως κάμινον.

Ἀνδρικωτάτως ἡττήσαν τὸν ἐχθρὸν οἱ καλλίνικοι **1** σὺν τῇ Εὐδοκίᾳ **2** Παρμενᾶς καὶ Κόϊντος, **3** Εὐτρόπιος, Κλεόνικος καὶ Βασιλίσκος, Παῦλος τε, **4** Ἰουλιανή, **5** Μάρκος, Γεώργιος, Κόνων, **6** οἱ τεσσαρχόντα δύο, τοῦ **7** Στυχοῦ τῇ δυνάμει, σὺν ἄμα ἐπισκόποις ἑπτὰ τῶν ἐν Χερσῶνι.

Ὁ τῶν μαρτύρων ἑξαρχος **8** Ἱερόθεος ἄσματος, σὺν τοῖς σὺν αὐτῷ Παῦλος ὁ ἱερώτατος ὑμνεῖσθῆσαν σήμερον, **9** μεθ' ὧν οἱ τεσσαρχόντα, **10** Ἀνεκτος καὶ Κρίσκης καὶ Κοδράτος σὺν ἄλλοις, **11** Σωφρόνιος ὁ μέγας, **12** Θεοφάνης τῆς Σίγρης, Γρηγόριος ὁ μέγας, ὁ σοφός **13** Νικηφόρος.

Τὰς παρατάξεις ὤλεσεν τοῦ Βελίχρ **14** Ἀλέξανδρος, αὐθὶς Ἀλεξάνδρος **15** ὁ στερρός Ἀγάπιος **16** καὶ Πάπκς καὶ Μένιγνος, **17** ὁ τοῦ Θεοῦ Ἀλέξιος, **18** Κυρίλλος Αἰλίας, **19** Χρυσάνθος καὶ Δαρεῖα, **20** Γεράσιμος ὁ θεῖος, Φωτεινὴ Σκαμρείας, Νικήτας σὺν **21** Κυρίλλῳ, **22** Βασίλειος, Ἀρτέμιων.

ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύσατε τὸν φιλόνηρωπον Κύριον **23** Νίκων σὺν τοῖς φοιτηταῖς, Ἀθηνόδωρε, **24** Μαρτῶνα, Βασίλειε, **25** Πανηγίχ παρθένε ἀγνή, **26** σὺν τῷ ἀρχαγγέλῳ Γαβριήλ, **27** Ἰωάννη, **28** Στέφανε, Ἡρωδίῳ, Μάρκε, Κύριλλε, **29** Σάββα **30** τῆς Κλίμαξ **31** Ἰωάννη, **31** Βενιαμὴν θεόφρων.

(ἔπεται συνέχεια)

ΤΟ ΕΝΕΣΤΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΗΜΩΝ

Ἀληθῶς τὰ μάλα περίεργον ψυχολογικῶς καὶ κοινωνικῶς φαινόμενον παρατηρεῖται ἐν τῇ συγχρόνῳ ἱστορίᾳ τῆς καθ' ἡμᾶς παιδείσεως. Ἐνῷ κληρὸς καὶ διδάσκαλοι ἀδιαμφισβητήτως ἀπετέλεσαν τὴν πρωτοπορίαν ἐν τῇ προόδῳ καὶ ἀναπτύξει τῆς κοινωνίας, ἐνῷ κληρὸς καὶ διδάσκαλοι διὰ τῆς ὑψίστης αὐτῶν ἀποστολῆς ἀνέπτυξαν, διεπαιδαγώγησαν, ἐθρήσκυσαν γενεὰς ὁλοκλήρους καὶ ἐστήριξαν αὐτάς, παραδόξως ἡ κοινωνία περὶ τῶν πρώτων τούτων ἐργατῶν αὐτῆς, περὶ τῶν σπουδαίων τούτων συντελεστῶν τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος αὐτῆς, ἡ ἐλάχιστον ἐμερίμνησεν—ἵνα μὴ εἰπωμεν ὁλοσχερῶς ἡμερίμνησε—ἡ μέχρι τοῦδε φαινομενικὴν ἐπεδείξατο ὑπὲρ αὐτῶν πρόνοιαν, θέλουσα ἴσως μόνον ἵνα διὰ τοιαύτης ἐπιδείξεως ἀποφύγῃ τὴν μομφὴν τῆς ἀγνωμοσύνης, ἥτις δικαίως θὰ ἐπερρίπτετο ἐπ' αὐτῆς. Ἐκεῖνοι τῶν σκαπαγέων αὐτῆς, οἵτινες μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐξόχου θητείας αὐτῶν ἔδει νὰ ὦσι προτεταγμένοι ἐν τῇ

14· ἡ Κλίμαξ Ἰωάννης ἴσως καθὼς ἔλεγον καὶ μέχρι τοῦδε Ἀντώνιος ὁ Μέλιστα.

περί αὐτῶν μερίμνη τῆς κοινωνίας, οὗτοι παραδόξως τίθενται ὑστατοί!

Τιμῇ καὶ ἀμείβῃ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς ἡ κοινωνία πολίτην διασώσαντα ἕτερον συμπολίτην ἐν τῇ θαλάσῃ διακινδυνεύσαντα, δὲν ἀξιοῖ δὲ ἀμοιβῆς τινος ἱερέα ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν μετὰ θείου ζήλου τὰ καθήκοντα πρὸς τὴν κοινωνίαν ἐπληρώσαντα, ἐν ὁλίγοις τοῦ βίου τὰ μέλη αὐτῆς διὰ τῶν πατρικῶν νοθεσιῶν καὶ τῆς παρουσίας παρενθαρρύναντα καὶ παραμυθήσαντα· ἀμείβει καὶ τιμῆς πολλῆς ἀξιοῖ βιομήχανον, τὴν βελτίωσιν τοῦ προϊόντος αὐτοῦ ἐπιδιώξαντα καὶ ἐπιτυχόντα, ἀλλ' οὐδὲ ἀπλῆς εὐφήμου μνείας ἀξιοῖ διδάσκαλον πάσας τὰς πνευματικὰς καὶ σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις ἐν τῇ μορφώσει τῆς τρυφερᾶς νεότητος καταναλώσαντα καὶ διὰ τῆς γονίμου καὶ εὐσυνειδήτου αὐτοῦ διδασκαλίας παμπόλλους χρηστοὺς πολίτας τῇ πολιτείᾳ παρασκευάσαντα καὶ τέκνα εὐσεβῆ καὶ τίμια τῇ Ἐκκλησίᾳ παρασχόντα. Ἱερεὺς καὶ διδάσκαλος, οἱ δύο πόλοι, περὶ οὓς κατηρτίσθη ἡ χρηστὴ καὶ μεμορφωμένη κοινωνία, οἱ δύο ἀκρογωνιαίους λίθοι, ἐφ' ὧν ἡδράσθη τὸ εὐαγὲς οἰκοδόμημα τῆς προηγμένης κοινωνίας, κείνται, εἰς ἀπομαχικὴν περιελθόντες κατὰστασιν, ἔρμαιο τῆς ἐνδεΐας καὶ τῆς πενίας μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτῶν. Σωματεῖα πάμπολλα, πολυποικίλους ἐκπληροῦντα ἀγαθοεργοὺς σκοποὺς καὶ τελεσφόρους ὁμολογουμένως ἀποδιδόντα τῇ κοινωνίᾳ ὑπηρεσίας, ἀπὸ ἐτῶν ἰδρυθέντα, οὐ μόνον ὑφίστανται, ἀλλὰ καὶ λειτουργοῦσιν ἀπροσκόπτως· σωματεῖον ἀποσκοποῦν τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ ἱερέως καὶ διδασκάλου οὐδαμοῦ παρ' ἡμῶν μέχρι τοῦδε συνέστη. Ἐσχάτως ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἰωακείμ Γ', ἐν τῇ ἐγνωσμένῃ αὐτοῦ μερίμνῃ περὶ ἀνυψώσεως τοῦ κατωτέρου κλήρου καὶ ἰδρύσεως ἀπομαχικοῦ ταμείου τῶν διδασκάλων διετράνωσε τὸ ὕψιστον ἐνδιαφέρον αὐτοῦ καὶ ἔδωκε τὸ σύνθημα πρωτοβούλως ὑπὲρ συστάσεως τοιούτων ἀδελφοτήτων. Ἐν τούτοις τὸ ἀγαθὸν τοῦτο σπέρμα οὐδὲν παρέχει σημεῖον μελλούσης τούλάχιστον βλαστήσεως.

Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ φαινόμενον, ψυχολογικῶς, ἀληθῶς περίεργον; Ἄνδρες φιλογενῶν αἰσθημάτων ἐμφορούμενοι, εὐήκοον δὲ τείνοντες τὸ οὖς εἰς πᾶσαν ἐκκλησίαν σωματείου φιланθρωπικοῦ, πάνυ γενναιοφρόνως παρέχουσι τὴν ὑλικὴν αὐτῶν ὑποστή-

ριξιν· οἱ αὐτοὶ ἄνδρες, καλούμενοι ὑπὸ σωματείου ἢ ἀδελφότητος ἐχούσης κύριον μέλημα τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἄρτου τῶν ἀπομάχων ἱερέων καὶ διδασκάλων, θὰ ἔβουν τὰ ὦτα καὶ θὰ ἀπέστεργον πᾶσαν γενναίαν προσφορὰν; Βεβαίως ὄχι.

Ἄρα ἐν τῇ ἀποστολῇ τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ διδασκάλου ἐγκεῖται ἵνα ἀπὸ κοινοῦ μεριμνῶσιν ἀμφοτέροι καὶ μοχθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς ἀνυψώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς κοινωνίας, ἐν ἣ διαβιοῦσι, δὲν εἶνε ἐπιβεβλημένον τῆς κοινωνίας καθήκον ἱερὸν ὅπως αὕτη προνοῇ καὶ φροντίζῃ περὶ τε τῆς ἀνέτου καὶ ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως αὐτῶν καὶ περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ ἄρτου αὐτῶν ὅτε λόγῳ γήρατος ἀδυνατοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσιν οὗτοι ἐργαζόμενοι; Ἡ μερίμνα ἡμῶν περὶ ἀνακουφίσεως τῶν δεινοπαθημάτων τῶν ἐνδεῶν καὶ πτωχῶν ἡμῶν ἀδελφῶν διὰ τῆς ἰδρύσεως ἰδίων ἀσύλων εἶνε ἔργον ἐξόχως φιλάνθρωπον, ἡ ἀμεριμνησία ὅμως ἡμῶν περὶ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ κλήρου καὶ τῶν διδασκάλων, τῶν δύο τούτων σπουδαιοτάτων παραγόντων τῶν συντελούντων εἰς τὴν εὐτημερίαν καὶ πρόδον ἡμῶν, εἶνε ἀντικρὺς ἀγνωμοσύνη πρὸς γονεῖς ἡμῶν πνευματικούς διὰ τῶν θείων ναμάτων τῆς θρησκείας καὶ τῆς παιδείας καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτῶν τὴν κοινωνίαν καταρδεύοντάς.

Ὁ κλῆρος καὶ οἱ διδάσκαλοι ἐν τῷ ἐνεστῶτι δυσπραγοῦσι, τὸ μέλλον διορῶσι ζοφερόν. Ἡ τοιαύτη δὲ κατὰστασις ἴσως ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ ὦσιν ἀπρόθυμοί πως ἐν τῷ λειτουργήματι αὐτῶν ἐπὶ ζημίᾳ ἠθικῇ τῆς κοινωνίας ἥτις οὕτως ἀποτίνει ἀντίποινα τῆς πρὸς αὐτοὺς ὀλιγωρίας καὶ ἀκηδίας.

Αὐτὸ τοῦτο τὸ ἠθικὸν συμφέρον ἄρα τῆς κοινωνίας ἡμῶν ἐπιβάλλει ὅπως μέζονος καὶ συντόνου ἀξιώσωμεν προσοχῆς καὶ μερίμνης τὸ ζήτημα τῆς ἀνέτου συντηρήσεως τοῦ κλήρου καὶ τῶν διδασκάλων. Δὲν ἀρκεῖ ἀπλῆ μνεία τοῦ ζητήματος, οὔτε δέον νὰ ἀποθαρρῆσωμεν βλέποντες ἀποτυγχάνοντα ἢ ναυαγοῦντα μέτρα τινὰ ἡμῶν προταθέντα. Ἀνάγκη καὶ καθήκον ἱερὸν ὅπως ἄνδρες φιλογενεῖς ἐνστερνισθῶσι τὸ ζήτημα καὶ υἱοθετοῦντες μὴ παύσωσι τὴν λύσιν τούτου διὰ ποικίλων πειραματικῶν μέτρων ἐπιδιώκοντες. Ἀνάγκη ὅπως σοβαρῶς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διασκεπτόμενοι ἐξεύρωμεν ἐπὶ τέλους τὴν ἀσφαλῆ βάσιν προασπίζοντες τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας τῶν πρώτων μορφωτῶν

κατὰ τὸ ἐνεστὼς καὶ παρέχοντας ἐλπίδας φωτεινὰς καὶ χρηστὰς διὰ τὸ μέλλον τῶν τε ἐργαζομένων καὶ ἡμῶν αὐτῶν.

Οἱ πρωτοστατήσοντες ἐν τῇ λύσει τοῦ δυσλύτου τούτου ζητήματος θὰ ἔχωσι τὰς εὐλογίας ἀπάσης τῆς κοινωνίας ἐν τε τῷ ἐνεστῶτι καὶ τῷ μέλλοντι.

I. B.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3507 καὶ χρονολογ. 17 μαΐου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἑλένης Μιχαήλ, τὸ γένος Εὐαγγέλου Θέμελη κατὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς Μιχαήλ Κωνσταντίνου Μάρκου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν ἐν τοῖς διαδίκαις ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Μιχαήλ Κ. Μάρκου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἄλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτιῶν τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικά ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα μὲν εἰς γρόσια τριακόσια (ἀριθ. 300), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρῶν Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

1

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Ἡλίας Μ. Δεκούλη, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπὴρκος ἑλλήν, καὶ ἱετὴρ τὸ ἐπάγγελμα, ὁρμώμενος ἐκ Πελοποννήσου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τετάρτην, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως καὶ ὥραν 8 τοῦρ-κιστὶ, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν λιμένι τῆς νήσου Θάσου προσωρινῶς ἐδρεύοντος Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Μαρωνείας, αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀθηνᾶς Θεοδώρου, κατόικου Κακηράχης τῆς νήσου Θάσου, ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν

διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Λιμένι Θάσου τῇ 21 αὐγούστου 1903.

Ὁ πρόεδρος

1

† ὁ Μαρωνείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Ἱεροδ. Νικόδημος Γ. Παπανικολάου

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3531 καὶ ἀπὸ 28 μαΐου ε. ἔ. ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀργυροῦς Ι. Παυλιδάκη, τὸ γένος Περικλέους Κατανᾶ, κατὰ τοῦ Ἰωάννου Παυλιδάκη, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Καταδικάζει τὸν ἐναγόμενον Ἰωάννην Παυλιδάκην ἵνα καταβάλλῃ μηνιαίως τῇ ἐναγούσῃ Ἀργυροῦ Ι. Παυλιδάκη, τὸ γένος Περικλέους Κατανᾶ, λόγῳ διατροπῆς γρόσια χρυσᾶ τριακόσια (ἀρ. 300) ἀπὸ τῆς 28 μαΐου 1903 ἐπ' ἀόριστον,

Κηρύσσει τὴν παροῦσαν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστέην,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἄλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Ἰωάννῃ Παυλιδάκῃ τὰ δικαστικά ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, μετριαζόμενα μὲν εἰς γρόσια

Προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν

Ὁ πρόεδρος

3.

(Ἵπογρ.) † ὁ πρῶν Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΑΡΝΗΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Κωνσταντῖνος Παναγιωτίδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπὴρκος ὁθωμανός, ἐργάτης, τέως κάτοικος, Βάρνης, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ κατοικίας προσκαλεῖται, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον παρασκευῇ, καὶ ὥραν 10 εὐρωπαϊστὶ π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν Βάρνῃ Πνευματικοῦ δικαστηρίου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Κρουσταλλίας Κ. Παναγιωτίδου, τὸ γένος Νικολάου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπὴρ-κόου βουλγαρίδος, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, καὶ κατοίκου Βάρνης, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθῆσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ὁ πρόεδρος

3

† ὁ Βάρνης Πολύκαρπος

Ἵπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

